Ogólny schemat procedury kontroli wynikający z zapisów ustawy o towarach paczkowanych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2255)

Zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2009 r. o towarach paczkowanych nadzór nad paczkowaniem produktów i produkcją butelek miarowych sprawują organy administracji miar w trybie i na warunkach określonych w ustawie z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2063 z późn. zm.). Nadzór realizowany jest przez upoważnionych pracowników urzędów miar. Wzory upoważnień określa rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 2 listopada 2009 r. w sprawie wzorów upoważnień do kontroli, legitymacji oraz protokołów stosowanych przez pracowników administracji miar (Dz. U. Nr 192, poz. 1486).

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o towarach paczkowanych nadzorowi organów administracji miar podlega paczkowanie produktów, a w szczególności stosowany przez paczkującego system kontroli wewnętrznej ilości towaru paczkowanego.

Powyższe czynności mogą być dokonywane poprzez kontrole:

1. **doraźne** - zgodnie z art. 14 ustawy o towarach paczkowanych - właściwe terytorialnie organy administracji miar przeprowadzają kontrole doraźne w pomieszczeniach paczkującego, zlecającego paczkowanie, paczkującego na zlecenie, importera i sprowadzającego, mogą je wykonywać w każdym czasie i z dowolną częstotliwością (mając na uwadze przepisy ustawy z dnia 6 marca 20218 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236) zwanej dalej „ustawą PP").
2. **planowe** – zgodnie z art. 20 ustawy o towarach paczkowanych - dyrektor właściwego terytorialnie okręgowego urzędu miar, nie częściej niż raz w roku, przeprowadza w pomieszczeniach paczkującego, zlecającego paczkowanie, paczkującego na zlecenie i importera, kontrole planowe w celu stwierdzenia poprawności stosowanego przez paczkującego systemu kontroli wewnętrznej ilości towaru paczkowanego.

Zgodnie z treścią art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236) zwanej dalej „ustawą PP" organy administracji miar zawiadamiają przedsiębiorcę o zamiarze wszczęcia kontroli w zakresie przestrzegania obowiązków wynikających z ustawy Prawo o miarach.

Kontrolę wszczyna się nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Jeżeli kontrola nie zostanie wszczęta w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, wszczęcie kontroli wymaga ponownego zawiadomienia (art. 48 ust. 1 ustawy PP).

Na wniosek przedsiębiorcy kontrola może być wszczęta przed upływem 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia (art. 48 ust. 4 ustawy PP).

Czynności kontrolne związane z pobieraniem próbek i dokonywaniem oględzin, w tym pojazdów, lub dokonywaniem pomiarów, mogą być przeprowadzane przed upływem terminu 7 dni (art. 48 ust. 5 ustawy PP).

Czynności kontrolne obejmują:

– weryfikację istniejącego stanu z procedurami kontroli wewnętrznej ilości towaru paczkowanego, które to procedury powinny być wdrożone i stosowane u paczkującego. W ramach oceny systemu kontroli wewnętrznej ilości rzeczywistej towaru paczkowanego stosowanego przez paczkującego organy kontrolne oceniają:

• dobór charakterystyki metrologicznej przyrządów pomiarowych do prowadzonych czynności – § 1 ust. 7 załącznika nr 2 do ustawy o towarach paczkowanych,

• czy dokumentacja z przeprowadzanych kontroli wewnętrznych jest kompletna i właściwie prowadzona,

• czy opis stosowanej przez paczkującego metody kontroli wewnętrznej ilości towaru paczkowanego odpowiada stanowi faktycznemu (dotyczy tylko podmiotów paczkujących oznaczających znakiem „e" – art. 17 ust. 2 ustawy o towarach paczkowanych),

• partie towarów paczkowanych (w tym także właściwe przygotowanie kontrolnych przyrządów pomiarowych do badań),

• poprawność systemu (systemów) kontroli wewnętrznej zgodnie z metodą referencyjną, określoną w załączniku nr 2 do ustawy o towarach paczkowanych.

Ponadto podczas oceny systemu kontroli wewnętrznej wynikającego z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o towarach paczkowanych inspektorzy administracji miar korzystając z uprawnień wynikających z ustawy Prawo o miarach sprawdzają w ramach udzielonego upoważnienia: czy przyrządy pomiarowe mają ważne dowody kontroli metrologicznej i są okresowo sprawdzane, a fakt ten jest dokumentowany w formie odpowiednich zapisów, a także czy przyrządy pomiarowe są właściwie stosowane.

– ocenę poprawności stosowania oznaczeń na opakowaniach towarów paczkowanych na zgodność z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 czerwca 2020 r. w sprawie legalnych jednostek miar (Dz. U. poz. 1024) oraz rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 20 lipca 2009 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących oznakowań towarów paczkowanych (Dz. U. z 2021 r. poz. 481);

– pomiar gęstości wraz z wynikami, jeżeli dotyczy stosowanej przez kontrolowanego metody kontroli ilości rzeczywistej; – udokumentowanie informacji o tym jakie partie towarów badano wraz z informacją o liczności próbki, oraz czy były to partie uznane wcześniej przez kontrolowanego za spełniające wymagania ustawy o towarach paczkowanych;.

Po zakończeniu czynności kontrolnych sporządza się protokół kontroli, którego wzór określa rozporządzenie w sprawie wzorów upoważnień do kontroli, legitymacji oraz protokołów kontroli stosowanych przez pracowników urzędów miar.

Protokół kontroli sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kontrolowany, Zgodnie z art. 22l ust. 1 Prawo o miarach organ administracji miar zarządzający kontrolę, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, których nie usunięto w trakcie kontroli, sporządza zalecenia pokontrolne, które przekazuje się kontrolowanemu.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o towarach paczkowanych nadzorowi organów administracji miar podlega produkcja butelek miarowych, a w szczególności stosowany przez producenta butelek miarowych system kontroli wewnętrznej tych butelek. W tym przypadku wykonywane są tylko kontrole planowe.

Poza wskazanymi w przypadku towarów paczkowanych wymaganiami ogólnymi czynności kontrolne w zakresie butelek miarowych obejmują:

– ocenę systemu kontroli wewnętrznej butelek miarowych;
– udokumentowanie oceny oznaczeń na butelkach miarowych na zgodność z wymaganiami określonymi w art. 22 i art. 23 ustawy o towarach paczkowanych;

– weryfikację znaku identyfikacyjnego producenta butelek miarowych na zgodność ze znakiem zarejestrowanym przez Prezesa Głównego Urzędu Miar;
– dokonanie oceny prawidłowości stosowania legalnych jednostek miar w oznakowaniu butelek miarowych;
– dokonania oceny butelek miarowych na zgodność z wymaganiami metrologicznymi zawartymi w załączniku nr 4 ustawy o towarach paczkowanych.

W momencie stwierdzenia nieprawidłowości kontrolując stosują:

1) nakładanie grzywien w drodze mandatu karnego;
2) czasowe wycofanie z użytkowania, w drodze decyzji, przyrządów pomiarowych niespełniającego wymagań;
3) wycofanie, w drodze decyzji, z obrotu lub użytkowani, przyrządów pomiarowych niespełniającego wymagań;
4) wydawanie zaleceń pokontrolnych i sprawdzanie stanu ich realizacji;
5) kierowanie wniosków o ukaranie do właściwego organu orzekającego w sprawach o wykroczenia.

Za czynności związane z planową kontrolą towaru paczkowanego pobiera się od kontrolowanego opłatę zgodnie z przepisami ustawy Prawo o miarach. W przypadku negatywnego wyniku badania partii towaru w kontrolach doraźnych również pobierana jest opłata.

W przypadku stwierdzenia, że badana partia towaru paczkowanego nie spełnia wymagań, urząd miar informuje m.in. Inspekcję Handlową i Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych o tym fakcie.